

Nastanak Europske unije

- Europska unija je nadnacionalna organizacija (europskih zemalja) čiji je cilj ekonomska integracija i suradnja među članicama
- utemeljena je **ugovorom potpisanim u Maastrichtu** – 7. 2. 1992. – 12 članica (Europske zajednice) potpisnica – Belgija, Francuska, Danska, Njemačka, Grčka, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Portugal, Španjolska i UK
- ugovor stupio na snagu 1. 11. 1993.

Nastanak i razvoj

- ideja o ujedinjenju Europe javlja se nakon 2. svj. rata
- 1948. osnovana gospodarska unija Belgije, Nizozemske i Luksemburga – **BENELUX**
- 1951. – **Pariški ugovor** osnovana **Europska zajednica za ugljen i čelik** – Beneluxu se pridružile Francuska, Italija i Njemačka
- 1957. – **Rimski ugovor** – osnovana **Europska ekonomska zajednica** – Belgija, Nizozemska, Luksemburg, Italija, Francuska i Njemačka – dogovor o slobodnoj razmjeni robe i usluga te slobodnom kretanju ljudi; kasnije su ukinute i carine te je usklađena zajednička trgovinska i poljoprivredna politika
- 1973. – **prvi val širenja** – pridružuju se Danska, Irska i UK – počinje se koristiti naziv **Europska zajednica** – djelovanje se širi na područje socijalne i regionalne politike te zaštitu okoliša
- 1979. pokrenut **Europski monetarni sustav** radi kriza tog razdoblja (naftna, ukidanje zlatnog standarda)
- 1981. – **drugi val širenja** – pridružuje se Grčka
- 1986. – **treći val širenja** – Španjolska i Portugal
- 1992. – **ugovor u Maastrichtu** – Europska zajednica mijenja naziv u **Europska unija**
- 1995. – **četvrti val širenja** – Austrija, Finska i Švedska
- **Phare program** – pružanje financijske pomoći bivšim socijalističkim zemljama za uspostavljanje demokracije, obnovu gospodarstva i provođenje političkih reformi
- 2004. – **peti val širenja** – najveći dosad – 10 novih članica – Cipar, Češka, Estonija, Letonija, Litva, Mađarska, Malta, Slovenija, Slovačka i Poljska
- 2007. – uniji se pridružuju Bugarska i Rumunjska
- 1. 7. 2013. – **šesti val širenja** – pridružuje se Hrvatska
- danas Europska unija ima 27 članica (2016. izašla UK - BREXIT)
- 1999. uveden je zajednički novac – **EURO** – 2002. u optjecaj ulaze novčanice eura – koriste ga Njemačka, Francuska, Belgija, Španjolska, Finska, Irska, Italija, Nizozemska, Austrija, Luksemburg, Portugal, Estonija, Grčka, Slovenija, Slovačka, Estonija, Malta i Latvija – Europska središnja banka brine o tečaju eura – središte u Frankfurtu – **zemlje Euro zone**
- kriteriji koje treba zemlja kandidat ispuniti za ulazak u EU:
  - **politički kriteriji** – moraju imati stabilne institucije koje osiguravaju vladavinu prava
  - **ekonomski kriteriji** – moraju imati tržišno gospodarstvo i moraju biti sposobni boriti se s konkurencijom
  - moraju biti sposobni **preuzeti obveze** koje donosi članstvo – slaganje s ciljevima političke, ekonomske i monetarne unije – u potpunosti prihvatiti pravnu stečevinu unije
- prvi korak pristupa je članstvo u **Vijeću Europe**

Hrvatska i Europska unija

- 2003. – podnesen zahtjev za punopravnim članstvom u EU
- 2004. – službeno postaje kandidat za članstvo u EU
- 2005. – otvoreni pregovori s EU
- nekoliko krugova pregovora i prilagođavanja zakona

- 2011. – završeni pristupni pregovori i potpisan Ugovor o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji – u Bruxellesu 9. 12. 2011.
- 1. 7. 2013. – Hrvatska službeno postala 28. članica EU-a
- **Šengenski sporazum** – sporazum sklopljen 1985. u Schangenu u Luksemburgu – potpuno ukidanje unutarnjih graničnih kontrola i uvođenje slobode kretanja državljana članica potpisnica
- Hrvatska još nije u Schangenu, kao ni Rumunjska, Bugarska i Cipar